

Қатерлі ісік ауруы

Жоспар:

- ▶ Қатерлі ісік ауруы
- ▶ Жалпы мағлұматтар
- ▶ Қатерлі ісік шығу тарихы
- ▶ Қатерлі ісік түрлері
- ▶ Қатерлі ісіктердің жіктелуі
- ▶ Ауру көрсеткіштері
- ▶ Қазақстанда ең көп тараған түрі
- ▶ Статистикаға сүйенсек: « Елімізде қатерлі ісік ауруына шалдыққандар саны»
- ▶ Қатерлі ісік ауруын емдеу түрлері: *«Томотерапия аппараты»*
- ▶ *Қорытынды*

Қатерлі ісік - бұл ісік өмірге қауіпті қасиеттерімен бағаланады. Сол себептен оны «қатерлі» деп атайды. Қатерлі ісік қатерлі ісік жасушаларынан тұрады. Қатерлі ісік жиі обырмен шатастырылады.

Қатерлі ісік қалыпты жасуша қатерлі трансформация нәтижесінде пайда болады, ол бақылаусыз көбейеді, апоптозға қабілеттілігін жоғалтады. Қатерлі трансформация бір немесе бірнеше мутация кесірінен пайда болады, жасушалардың шекарасы анықталмаған жағдайда апоптоз механизімі бұзылуына алып келеді. Егер де ағзаның иммундық жүйесі мұндай трансформацияны анықтамаса, ісік ары қарай өсіп сонында метастаз береді. Метастаздар барлық ағзалар мен тіндерде пайда болуы мүмкін. Өте жиі метастаз сүйекте, мида, бауырда және өкпеде пайда болады. Және де жасушалардың бақылаусыз бөлінуі қатерсіз ісікке алып келуі мүмкін. Қатерлі ісік қатерсіз ісіктен ерекшелігі метастаз қалыптастырмауы болады, басқа ағзаларға енбейді және ағзаға қатерсіз. Бірақ та қатерсіз ісік жиі қатерлі ісікке ауысады.

Қатерлі ісіктің қорытынды диагнозын гистологиялық тінді зерттеуден кейін патоморфолог қояды. Диагноздан кейін операциялық ем, химиотерапия, сәулелі терапия тағайындалады. Медицина ғылымы дамуына байланысты әр ісікке спецификалық ем тағайындалады.

► Тарихы

Саналы адам қалыптаспай тұрып қатерлі ісік ауруы бұрыннан белгілі болған. 1932 жылы антрополог Луис Лики Кенияда қазіргі адамның жағын тапқан, болжам бойынша ол бір қатерлі ісік түрімен зақымдалған. Сонымен қоса бұрынғы адамдар қалдықтарынан патологиялық өзгерістің барын байқаған, сүйек, мұрынжұтқыншақ, сүт безі және меланома ісіктеріне ұқсас. Қатерлі ісік жиі адамдардың тәжірибесі болған, оны ерте уақыттан бастап жазба түрінде сипаттаған. Ерте кездегі ғалымдардың жазбалары бойынша ісіктерді емдеу 1600 жыл б.з.д. Ежелгі Египетте папирустармен жазылған. Бұл жазбада сүт безінің көптеген формалары жызылған, ем ретінде обыр күйдіру жазылған. Сонымен қоса Египетте беткей ісік емін маймен күйдіру қолданылған, ол майдың құрамында мышьяк болған. Рамааяндар осыған ұқсас жазба қалдырған: емді хирургиялық жолмен мышьяк майын қолдану арқылы жасалынған. Обырдың атауын Гиппократ енгізген «карцинома» терминінен шыққан, бұл қатерлі ісікті білдіретін перифокальді қабыну дегенді білдіреді. Гиппократ ісікті карцинома деген, себебі қарағанда шаянның екі айырына ұқсас келеді. Және ол "онкос" терминің енгізді. Гиппократ сүт безі ,тік ішек және мұрынжұтқыншақ обырларына сипаттама берген. Емнің дәрежесіне қарай ісікті хирургиялық жолмен алып тастағаннан кейін жараны құрамында өсімдік майлары және мышьяктары бар маймен өндеу керек. Болжам бойынша олар қалған жасуша ісіктерін жою қасиеттеріне ие болған. Ішкі ісіктерге Гиппократ ем жүргізбеген, себебі операция науқасты ісікке қарағанда тез өлтіреді.

